

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Fél évre . . 40 L — b.
Egy évre . . 20 L — b.
Egy hónapra . . 7 L — b.
Nyilttér sora 6 L — b.
Hird. politsora 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
hetenként kétszer:
csütörtökön és
vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Soseana Gen. Averescu-ut 4

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diósné Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Bianu ismét támadja a magyarságot.

A szenátus múlt heti egyik ülésén Bianu szenátor ismét éles támadást intézett a romániai magyarság ellen. Hátborzongató „esetekkel” igyekszik bizonyítani a magyarok nyilvánvaló irredenta tevékenységét és erőyes rendszabályokat sürget a magyarság megfékezésére (?) Hogy Bianu értesülései milyen megbízhatóak és szempontjai milyen tárgyilagosságok, arról a nevezetes szenátor eddigi szereplései nyújthatnak tiszta képet.

— Valamelyik újságban olvastam — mondotta Bianu beszédében, — hogy Valea Calugereasca község vasuti állomásán a „Holló” nevű magyar sportegyesület népünnepélyt rendezett, amely alkalommal az állomás épületét magyar zászlókkal díszítették fel. Horacek Hugó állomásfőnök (aki melleleg csak magyar nyelven beszél) nemcsak, hogy eltúrta az állami épületen egy idegen állam zászlóját, hanem egyenesen megtagadta annak eltávolítását. A nép végre is úgy oldotta meg a kérdést, hogy letépte az épületről a magyar trikolt.

— A másik eset Kampineában, regábeli városban történt, ahová a eluji református gimnázium növendékei kirándulást rendeztek. A diákok — Nagy, Brüll és Telegdy tanárok vezetésével — irredenta dalokat énekelve, vonultak fel a város utcáin és amikor ezért a rendőri közegek felelősségre vonták a tanárokat, azt válaszolták, hogy ők Kampineában azt énekelhetik, ami nekik tetszik!

A magyar-román határszélen kicserélik a vámhivatalnokokat.

A magyar-román határszélen a legközelebbi napokban kicserélik a regábeli vámtisztviselőket magyarul is tudó erdélyiekkel. A kicserélési akció a biharpüspöki-i állomáson már meg is kezdődött. Valószínű, hogy még ezen a héten Halmira is sor kerül.

A vámhivatalnokok kicserélése úgy kereskedelmi körökben, mint az utazó közönségnél általános megnyugvást kelt, mert az útjáról rengeteg zavarnak, nehézségnek és megokolatlan incidensnek veszi elejét.

Görögország nyugtalankodik.

Venizelosz, a görög delegáció vezetője kijelentette Pelle tábornoknak, hogy Görögország a konferenciának újból való elnapolása, vagy annak tulhosszúsága esetén önálló akcióba kezd érdekei védelmére, mert nem várhat a végtelenségig a háborús állapot megszüntetésére.

Ciprus szigetének püspökei és polgármesterei együttes értekezletet tartottak s ezen kimondták, hogy Görögországhoz csatlakoznak. Egyidejűleg felkérték Venizeloszt, hogy az angol kormánytól támogassa kívánságukat.

A leu Párisban 8 centime.

A leu lassu, de tartós javulást mutat a párisi piacon. A tegnapi zárlat 10 pontos javulással 8 centime.

Győzött a forradalom Bulgáriában.

(Szófia, junius 9.) A Sztambulinszky-kormányt a katonai liga és az ellenzéki blokk államcsinnyel megbuktatták és a hatalmat kezükbe vették. Este a szobranjét fegyveres csapatokkal körülvették és a bent üléső parlamenti képviselőket, a jelenlő miniszterekkel együtt, letartóztatták. A kormánynak azokat a tagjait, akik nem voltak a parlamentben, lakásaikon keresték fel és szintén letartóztatásba helyezték.

Az államcsinnyét vérontás nélkül vitték keresztül. Az uralomra jutott forradalmi komité helyzete a jelen órákban szilárdnak látszik. Az ország határait lezárták, a postai, vasuti és táv-irda forgalmat megszüntették. A forradalmi-bizottság a legnagyobb súlyt a rend fenntartására és a parasztgárdák várható támadásainak kivédésére fordítja. A volt miniszterek ellen a Sztambulinszky-kormány által folyamatba tett pört törölték és a minisztereket szabadonbocsátották.

Boris király a forradalmi-bizottság nyomására, de lehet, hogy előzetes egyetértés alapján, kinevezte az új kormányt, amelynek elnöke: Meletieff szófia egyetemi rektor, az ellenzéki blokknak egyik vezére. Belügyminiszterre a tartalékos tisztek ligájának elnökét nevezte ki a király. (Rador.)

Holtpontra jutott a lausannei békekonferencia.

A békekonferencia már napok óta holtponton van. Semmiféle eredményt nem lehet elérni s a nagyhatalmak képviselői nem tudnak megegyezésre jutni. Általában arra kezdenek rájönni, hogy ez a békekonferencia sem tud megegyezést teremteni a győzők és legyőzöttek között.

A békekonferencia tárgyalásai különben annyira meddők voltak, hogy a szövetségesek tervbevétték a tárgyalások mielőbbi megszakítását. A lausannei békekonferencia csődje különösen a törökökre nézve lenne rendkívül fontos. Diplomáciai körökben az a vélemény alakult ki, hogy a lausannei konferencia elnapolása azt jelentené, hogy a törökök kerültek ki győztesen a tárgyalásokból.

A szövetségesek egyébként elhatározták, hogy még egyszer megkísérik a török kérdést magukra nézve kedvezően megoldani. Ultimátumot fognak átnyújtani a török delegációnak, amelyben az államadósság kamatszolgáltatása és az iparvállalatok koncessziója ügyében követelnek eredményeket. A török delegáció tagjai táviratilag kérték kormányuk utasítását mihez tartás végett. Valószínű, hogy a török kormány nem fogja teljesíteni a konferencia követeléseit s így a konferencia eredménytelenül fog végződni.

A mai kor lélektana.

(Sz.) Borzalmas drámáról adtak hírt az elmúlt héten a budapesti tudósítások. A rémdrámák rendszerint nem ebbe a rovatba tartoznak, de az, amely most a magyar fővároshoz közeledő Rákosszentmihályon kipattant, a maga kriminológiájával annyira jellegzetes erre az egész korszakra, hogy kikivánczozik a bűnügyi rovatból.

Maga a borzalmas eset a következő:

Molnár-Tóth József, dési származású kereskedő, egy jellegzetes Raskolnyikov-típus megismerkedik Kövess Lőrincével — a tőzsde környékén, ahol mindketten, a szerencse kétségbeesett apacsai, a könnyű vagyona ólalkodnak.

A kereskedő meg tudja, hogy Kövessnének szörnyű bűn nyomja a lelkét: hogy az Amerikából hozott dollárokhöz hozzájusson, agyonlőtte öreg édes apját, Lachmann Ferencet és ebben a szörnyű munkában segítő társa volt saját édes anyja, a meggyilkolt felesége: Lachmann Ferencné.

Tóth József ettől kezdve állandóan zsarolta a két asszonyt és amikor egyszer tanuja volt annak, hogy a leány revolvert fog édes anyjára, ő elkapta a revolvert és agyonlővi vele Kövessné, valamint a jelenet másik tanuját, Kövessné diákfiát.

A két holttest eltakarításában a borzalmas gyilkosságok tanuja: Lachmann Ferencné segítkezik, aki a gyilkossal együtt ássa el a lakás mosókonyhájában leánya és unokája holttestét.

Szólni nem mer, mert hiszen Molnár-Tóth Józsefnek egy szavába kerül, hogy kiderüljön; a gyilkosságok sorozatát ő kezdte meg férje megölésével.

Az elvetemedett Tóth József végül hurkot vet az öreg asszony nyakába is, megfojtja, hulláját befuvaroztatja Rákosszentmihályról Budapestre s ott egy idegen udvaron elássa.

Az öregasszony meggyilkolásának tanuja volt egy Kanosay Dezső nevű kereskedő, aki azcnban pénzért büntársul szegődik és hallgat.

Borzalmas, hátborzongató a dráma, amely a tőzsde-kávéházban kezdődik, ahol az elvetemedett kereskedő és a tőzsdéző asszony ismeretségére a bűn és halál dobja feketeárnyékát.

A harminckétéves nő elszédül a pénz lázától, pénzt, tőzsdei szerencsét hajszol, spekulációt, dollárral vagy papírral és a férfi megakarja szerezni a nőt, hogy holttemén keresztül pénzéhez jusson. És megindul a tragédia kereké, ki a kávéházból, súlyos, sötét jelenetekben keresztül a villa kertjéig, ahol egyik sirt ássák a másik után.

Négy holttest van már a földben, amikor kipattan a bűnöknek ez az irtózatos folytatásos regénye, amelynek szálat poklok poklában szöttek.

Irtózat olvasni és irtózat arra gondolni, hogy milyen világban élünk. Minden ilyen drá-

mai korszaknak megvan a maga külön kriminológiája, de ez a korszak, amelyben ez a mostani boldogtalan nemzedék él, jókora részében csak kriminológia.

Senkinek se jut eszébe azt mondani, hogy ebben az ijesztő négyes gyilkosságban, akár csak tünetszerűen is, a háboru utáni Európa lelkivilágának fekete függönyei lebbennének fel. De a bűn inspirációiban és háttéréiben, kísérő jelenségeiben és szociális technikájában igenis visszatükröződik az egész korszak.

Óh, teremtek ez a korszak szenteket és jellemeket is, teremtek sokkal nagyobb számban, mint talán sejteni lehet, asszonyokat és férfiakat, akik a balszerencse minden sorozatában csodálatos fényben örzik meg hitük, jellemük, moralitásuk és becsületük tisztaságát. De teremtek bűnözést is, bűnözést, amelynek rémitő moesárláza egész társadalmak levegőjét fertőzi meg.

Megvillan a kés, vagy eldördül a pisztoly, vagy rátapad a kötél az áldozat nyakára, — ez az utolsó felvonás, de amíg az bekövetkezik, tőzsdék, kávéházak, szerelmek és szerencsejátékok forgatagában száguld végig a bűn, amelynek célja: a pénz, a millió, eszköze pedig: a gyilkosság, a halál. Rettenetes erkölcsi válságban fuldoklik egész Európa és vaksággal megvert vezérlő politikuskai a világnak, akik konfliktusokat élesztenek és simítanak, akik mondva csinált kérdések körül megmozdítják a világot és világraszóló kérdéseket elintéznek egy kézlegyintéssel, — ők nem látják, hogy a politika végső anyaga, célja, minden politikai és minden diplomáciái mégis csak az ember és az emberélet — és hogy az új Európát az új emberben, vagy legalább is a háboru előtti ember reneszánszában kell keresni, az emberben, aki nem lehet áldozata emberi duvadaknak és az emberben, aki nem lehet duvad.

Bestiák mindig voltak az emberi társadalmakban, de a társadalom mindig tudott védekezni ellenük jogszabályai törvényei által. Védekezni tud és fog most is, de a jog és törvény mellett, azok pajzsául szükség van erkölcsi regenerációra is. Iszonyat olvasni a pokolnak ezt a fantasztikus regényét, ami a bűnügyi riportban most kibontakozik és iszonyat arra gondolni, hogy a regény számai ott szövéődtek a kerek kávéházi márványasztalnál, talán egy lépésnyire a becsületes emberektől, akik nyugodtan ültek és pihentek nehéz munkájuk után, míg közvetlen szomszédságukban négy gyilkosság árnya borult az asztalra.

Kiutasítják az idegen állampolgárokat . . .

Bukarest, jun. 8.

A parlament tegnapi ülésén tárgyalás alá vették az ellenséges államok vagyonának likvidálásáról szóló törvényt. Ezután érdekes és nagyfontosságú javaslatot terjesztettek be a kamara elé.

A javaslat intenciója az idegen állampolgárok ellenőrzésének szigorítása és az alkalmatlan külföldiek könyörtelen kiutasítása.

Ebben az ügyben Lascu Demeter hosszas interpellációt intéz a kormányhoz. Kéri, hogy haladéktalanul és szigorúan járjanak el mindazok ellen, akik csalással lehetővé tették, hogy idegen állampolgárok megszerezzék a román állampolgárságot. Lascu egyúttal megkérdezi a külügyminisztert, van-e tudomása arról, hogy a magyar kormány a Népszövetséghez fordult az erdélyi földbirtokok kisajátítása ügyében? Miután az agrár-reform Románia belügye, felelősségre vonja a kormányt, hogy miért nem tiltakozott a román belügyekbe való idegen beavatkozás ellen.

Vaitoanu belügyminiszter azonnal válaszolt az interpellációra:

Az országban tartózkodó idegenekre vonatkozólag kijelentem, hogy revízió alá vesszük az összes tartózkodási engedélyeket és az egész országban, de főképpen Besszarábia területén szigorú intézkedéseket fogunk foganatosítani és Besszarábiát október elsejéig meg fogjuk szabadítani a kellemetlen vendégektől.

Látogatás a kétszáz éves barátnál.

A nagyvásári kriptá titka. — Lapozgatás az annalesekben.

Régóta hallottam a csikmegyei Nagykászon község csodájáról, a több száz éves mumiáról, mely ma is teljesen ép: felbomlatlan rajta minden külső szerv, látható a szakáll, mintha valami csodabalsam konzerválta volna az idők porlasztó munkája ellen.

A község Kézdivásárhelytől mintegy 6 órai járásnyira fekszik, úde fenyves levegő, madárdalok erdők között vezet az utam. Megérkezve a faluba, két fasor között serpentin-uton halad fel az ember a régi stílusban épített róm. kath. templomba. Vasárnap délután van. Mély csönd fogad a templom misztikus homályában. Még néhány lépés és lenn vagyunk a kriptában. Dohos levegő csap meg. Mintha minden kő egy-egy memento volna, a régmúlt idők halálszaga vigyorgása az érkező elé. Itt nyugszik koporsójában a több száz évesnek mondott hulla, melyről évtizedek óta kutatják-keresik, hogy miképp kerülhetett ide.

Szöcs Albert tisztelendő ur volt szíves kalauzolni. Egy suhanc kiemeli a rejtélyes csodát. Megdöbbenve tekintek fel a 1.80 méter nagyságú emberi mumiára. Bőre teljesen ép, bordái megolvashatók a megszáradt bőrön át, szemei csukottak, de kitapinthatók, a bőr színe halvány barnaszínű, hajszálakat lehet felfedezni a testén, a feje kopasz, a körmei épek és végtagjai szintén épek. A hátán, hogy a koporsóba tett vásznon feküdt, a lepedő szövés-mintája rárajzolódott. A nemi részek épek, a fogai szintén nagyrészt megvannak.

Csodálatra méltó az egész numia és nem tételezhető fel, hogy annak idején konzerválták volna. Az ember nem tudja, hogy mit gondoljon. A katakombák szentjei jutnak eszembe, kiket az Isten különös kegyképpen megoltalmazott az enyészettől.

Némán veszünk búcsút a kriptá különös halottjától és szeretnők a titkok zárját felfedni, mely csodálatos fényvel georifikálja a kriptá több évszázados mumiáját.

Kutatunk az annalesekben és néhány sor mindjárt rávilágít a mumia nacionáléjára.

A legfrissebb feljegyzés 1877. dec. 6-ikáról datálódik Ferenczy Ignációl, az akkori róm. kath. plebánostól. A tudós hírvé pap a következő feljegyzést hagyta hátra:

„... Erről a régóta kutatott titokról részint a hagyomány, részint a halotti anyakönyvi feljegyzések alapján sikerült a titkot némiképp lerántani:

Hagyomány szerint pap volt. Az 1729. évi anyakönyv egyik lapján ezt olvastam: „Az üdvnek 1722. évében, jul. 29-én kászonfelsősófalvi főtisztelendő Andrassy Mihály ur az atyai házból a sok szenvedést türelemmel való viselése után a tunsádi plebániáról ide temettetett el mindenszentek kriptájába (Halottak anyakönyve első kötet 1729.)

A legnehezebb tudóbajban szenvedett s hogy Kászonba temessék, testvérei ide hozták.” Ferenczy mondja, hogy:

1872-ben megtakarította és befödte újból ebben a sírban, ahol „egy fehér suhogó fenyő koporsóban romlatlan férfi hullát találtak, kit évtizedekkel ezelőtt temettek oda, mielőtt ide került.”

Szóval Ferenczy feljegyzése némileg felfedi a titkot. Tudjuk a nevét és hogy körül-

belül kétszáz esztendővel ezelőtt temettetett el, azonban, hogy miféle csodának tudható be, hogy a hulla ebben a kriptában, ahol a többieket felőrlötte a mulandóság, miként maradt hatott fel, — még nincs megfejtve.

— Mi lehet ennek az oka, főtisztelendő ur? — fordulunk Szöcs Albert plebánoshoz.

A főtisztelendő ur gondolkozik, majd így igyekszik magyarázatát adni a rejtélynek:

— Amint olvasható az annalesekben, Andrassy nagymérvű tudóbajban szenvedett. Ez a betegség felemésztette teljesen a szervezetét s nem lévén a férgeknek tápláléka, megmaradt épségben a test.

Elmondta a főtisztelendő ur, hogy el akarták a hullát muzeumba helyezni, azonban a nép annyira babonás, hogy ezt mindenképpen megakadályozná.

És a nagyvásári kriptá, melyet különös érzelmekkel hagyunk magunk megett, a titkok kapuja marad, mint a holtak csöndes birodalma, ahol legbiztosabb az élők számára az ígért: „Resurgimus!”

A pótdókból vissza kell téríteni

30%-ot.

Egy fontos prefektusi határozat.

A Vármegye Hivatalos Lapjának legutóbbi számában a következő fontos, minket is közlelebbről érdeklő határozat jelent meg:

„Mi Háromszékmegye Főispánja a volt kormányzótanács II. sz. decretumának 5. pontja alapján a törvényhatósági közgyűlés hatáskörében azon körülményre tekintettel, hogy a számvetőségi megállapítás szerint az egyes községek költségvetéseiben a pótdósszázalékok más alap híján az 1920. évi állami egyenes adók után igen magas összegekben állapítottak meg; tekintettel továbbá arra, hogy azok a községek, melyekben a III. o. kereseti és nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok adója az 1921—22. és 1922—23. pénzügyi években tetemesen felemeltetett s a fentírtak szerinti magas pótdó kivett pótdó jövedelem többlet %-al mint indokolatlan és meg nem engedhető pótdó bevételhez jutottak,

elhatározzuk

a következőket:

Töröljük a III. o. kereseti adók és a nyilvános számadásra kötelezett adójára kivett községi pótdók 30 százalékát.

Ezen 30 százalék azon pótdó összegből törölendő, amely a jóváhagyott százalékkal ki lett vetve a fentírt alapadónak a pótdó százalék megállapításánál figyelembe vett összege, valamint a pótdó kivetés évében végérvényesen megállapított összege közötti különbözetre, mint többletre. A fenti alapadó különbözetre kivett községi pótdóból a fenti százalékos törles után marad még többlet 70 százalék. Ezen községi pótdó többletet illetőleg a következőket rendelkezünk.

Kötelezzük a városi tanácsokat és községi előjáróságokat, hogy a megmaradt 70 százalék törletlen községi pótdót hajtsa be és számolja el a következők szerint:

5 százalékot a városi, illetve községi pénztár javára az előre nem látott kiadások fedezésére;

50 százalékot az iskola építési alap javára ezen rendeltetéssel az illető kerületi adóhivatalnál;

15 százalékot az anyagi nehézségekkel küzdő községeknek a szükségleteik mérve és pótdójuk arányában leendő segélyezésére szolgáló központi alapba ezen rendeltetéssel az illetékes kerületi adóhivatalnál.

A munkálatoknak végrehajtására Háromszékmegye alispánját felkérjük azzal, hogy a szükséges intézkedéseket tegye meg, megadván a községeknek egy körrendeletben a szükséges részletes felvilágosításokat.

Ezen határozat ellen a várm. hiv. lapjában való megjelenésétől számított 15 napon belül hivatalos uton előterjesztendő s a Belügyminiszterhez benyújtandó felelkezéssel lehet élni.

Ezen határozatunkkal elintéztnek jelentjük ki mindazon felelkezéseket, melyek a községi pótdók magas százaléka miatti községi

pótadó terhes összegű kivetése ellen adattak be s melyekre vonatkozólag a G. O. J. 45. számában ezeknek együttes elintézését helyeztük annak idején kilátásba.

Sft.-Gheorghe 19. Maiu 1923.

Dr. Rauca Raucanu
prefect.

Ennek a határozatnak s a törvény értelmében jogunk van felebbezni a pótadók kivetése, illetve törléseért. Közönségünk érdekeit tartva szem előtt, itt közöljük azt a felebbezési formát, melylyel megfelelőleg lehetjük a határozatot:

Prefectus Ur!

Az 1182/1923. szám alatt folyó év május 19-én kelt és a vármegye hivatalos lapjának 10. számában 1923. június 7-én megjelent határozat ellen ugyanis, mint adófizető polgár törvényes határidőn belől

felebbezéssel

élek s kérem azt a belügyminiszter urhoz az összes iratok kapesán felterjeszteni, ahol kérem:

méltóztassék az I. fokú sérelmezett határozatot oly értelemben megváltoztatni, hogy a III. osztályu kereset adó és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek állami adójára 1921—22. és 1922—23. pénzügyi évekre kivetett községi pótadók összegéből töröltessék teljesen az a rész, amely ezen említett évi alapadónak a pótadó % megállapításánál figyelembe vett összege, valamint a pótadó kivetése évében végérvényesen megállapított összeg közötti különbség gyanánt jelentkezik.

Megokolásul

a következőket adom elő:

A határozat bevezető része *indokolatlan*nak és *meg nem engedhető*-nek mondja azt a többlet pótadó bevételt, melyekhez az egyes városok és községek a megyében a pótadó % igen magas összegében történt megállapítása folytán jutottak.

Nem vált indokoltabbá és megengedhetővé ez a tulkapás azzal, hogy a Prefectus ur e tárgyban határozatot hozva, kizárólag az adófizetők javára visszafizetendő vagy elszámolandó összegből 30 %-ot töröl, a többit pedig az érdekeltek beleegyezése nélkül egy plasztikus gesztussal sajátjaként elajándékoz.

Törvénytelen volt a pótadó magas %-ban való kivetése.

Ennek folytán visszafizetendő és törölendő a törvénytelen módon kivetett, előírt, vagy beszedett pótadó is. Az 1923. február 23-án kihirdetett adótörvény 1. és 72. §-a világosan megmondja, hogy melyek az egyenes és melyek a pótadók. Más címen és magasabb %-ban a törvény életbe léptetése után sem országos, sem tartományi, sem megyei, sem városi, sem községi fórum nem állapíthat meg és nem szedhet adót be.

Az előző költségvetési évek a régi törvény rendelkezései alatt állók gyanánt bírálandók el. Így az 1886. évi XXI. t.-c. 47. §-a sorolja fel azokat az ügyeket, melyek a régi vármegyei közgyűlés hatásköréhez tartoztak. Ezek között egy árva hang sincs arról, hogy adót vethessen ki. Az 1883. évi XV. t.-c. 9—10. és 13. §-ai pedig megmondják, hogy mily célokra, mily módon és mily mértékben vethet ki a vármegye közgyűlése pótadót. A volt kormányzótanács II. számú dekrétumának 5. pontjára hivatkozással hozott prefektusi határozat nem áll sem a régi, sem az új adó és közigazgatási törvények jogszerű alapján. Mert a jelenben az új adótörvény szerint se 5, se 50, se 15 % adó vagy pótadó nem vethető ki,

se a városi, illetve községi pénztár,

se az iskola építési alap,

se az anyagi nehézségekkel küzdő községek segélyezését szolgáló központi alap javára.

A régi törvények szerint pedig épen nem. Mert az 1883. évi XV. t.-c. 9-ik §-a 3 % nál magasabb közigazgatási, vagy közművelődési célokat szolgáló pótadót nem enged meg. E törvény 11. §-a szerint pedig csak elemi csapás és más előre nem láthatott esemény bekövetkeztekor vethető ki *csupán a mindenkori folyó évre, tehát se a multra, se a jövőre*, a 9. §-ban említett célu és mértékű pótadó. De csupán e törvény 10. és 12. §-aiban megállapított módon. Csapán a teljesség kedvéért említem fel azt, hogy e törvény 13-ik §-a előzetes bel- és pénzügyminiszteri engedéllyel teszi lehetővé a 9-ik §-ában megállapított % %-nak 2 % kal vagyis összesen 5 %-ra felemelését.

Csinján kell bánni a pótadóztatásokkal. Semmi nem ingatja meg annyira a kormányzásba vetett bizalmat, mintha az adózók zsebébe vágó jogtalan ténykedések merülnek fel.

Ismételten hangsúlyozom, hogy a fent idézett törvényhelyek nem teszik lehetővé, hogy bárki és bárminő hatóság akár a jelenre, akár a multra, vagy a jövőre az *indokolatlan és meg nem engedett* pótadó bevételt oly módon dividálja el, amint azt a sérelmezett határozattal a prefectus ur tette.

Visszaadandó tehát, illetve törölendő az indokolatlan és meg nem engedett módon kivetett pótadó teljes mértékben s kérem a Miniszter Urat, hogy ennek megfelelően határozni és utasításait sürgősen kiadni méltóztassék.

Tisztelettel:

N. N.,

mint adófizető kézdívsárhelyi polgár.

Ezzel a felebbezés román fordításban is megvan és önköltségi áron beszerezhető a Kézdívsárhelyi Könyvnyomda r.-t. üzletében. A felebbezés e hó 20-ig beadandó, különben el-
késünk a felebbezéssel.

HIREK

Szerda, június 13.

Denunciálással

vádoltak meg három magyar színigazgatót. Ennek a denunciálásnak tudják be, hogy a Magyar Színészegyesületet, mely a folytonos személyeskedés dacára mégis jelentett valamit az erdélyi magyar kultúra életében, feloszlatták. Az egyik denunciáló a denunciálók karakteréhez méltón Janovicsra akarta kenni sötétlelkű eszelekedetét, mire a Színészegyesület elnöke így szólott:

— *Ha beigazolja a vádat, ötpercen belül agyonlövöm magam.*

Ennek az esetnek kulissza titkai mélyen bevilágítanak magyar társadalmi életünkbe. Uton-utfélen találkozunk hasonló esetekkel. Ahelyett, hogy összetartanánk, egymást támogatnók, magyar a magyart igyekszik elásni, befeketíteni az uralkodó államhatalom közegei előtt, hogy azoknak hízelegjenek, azoktól szolgálataikért jutalmat, elismerést, barátságot csikarjanak ki. Örvendetes dolog azonban, hogy románjaink között akadnak felvilágosodott, szabadabb szellemű hivatalnokok, akik nem ülnek fel minden galád besugásnak, hazugságnak és felülemelkedve az emberi gyarlóságokon, kicsinyességeken, undorral fogadják a hazugságok szavababurkolt megalázkodást, felajánlott jeltelen szolgálatot. A Judás pénzen nincs áldás, minden alávalóskodás előbb utóbb megboszulja magát, mert az igazság és emberi méltóság tisztasága ragyogóbb, mint a piszokból összerakott gazdagság. Magyar átok a széthúzás és sajnos, ezen csak mi, magyarok sirhatunk, jajgathatunk. Gyászos dolog, hogy egyszer már nem okulunk.

En.

— **A lakbérleti szerződést be kell mutatni.** Az április 6-án érvénybelépett új lakbérleti törvény nem mondta ki határozottan, hogy a bérlok és haszonbérloknek a háztulajdonosokkal írásbeli szerződést kell kötniök. Annál nagyobb meglepetést kelt a kolozsvári pénzügyi vezérigazgatóság legújabb 6791 — 1923. számú rendelete, amely a napokban jelent meg s amelynek értelmében *az érdekelteknek — tulajdonosoknak és lakbérloknek — be kell mutatniok írásbeli lakbérleti szerződéseiket a pénzügyigazgatóság illetéki osztályánál a kinestári illetékek terovása céljából két példányban.* A rendelet a bemutatási határidő utolsó napját 1923 július 15-ikében állapítja meg. Aki a lakbérleti szerződés bemutatását elmulasztja, kétszeres illetéki birsággal büntetetik. Az illetéket 50 baniban állapítják meg minden 100 leu után.

— **Felmentették Fekete Mihály járásbíró.**

A napokban tartották meg a brassói törvényszéken a főtárgyalást Fekete Mihály helybeli járásbíró ügyében, amelynek eredményeképpen felmentették Fekete járásbíró az ellene emelt vádak alól. A felmentő ítélet alapjául a főtárgyalás alkalmával megtartott szakértő mérések szolgáltak, melyek során bebizonyosodott Fekete járásbíró ártatlansága. Az ítélet jogerős, mert az ügyész nem fellebbezett.

— **Miniszteri biztos a gimn. magánvizsgálatoknál.** A brassói tankerületi felügyelőség (főigazgatóság) Balázs Márton leányközépiskolai igazgatót nevezte ki miniszteri biztosnak a gimnáziumi magántanulók vizsgálataihoz és a IV. osztály záróvizsgálataihoz.

— **A gimnázium júnálisa 17-ikén lesz.** Erre az intézet barátait, volt tanítványait meghívja a tanárikar. A tornaverseny kezdődik délután 4 órakor a gimnázium udvarán.

— **Személyi ügyek.** A brassói és sepsiszentgyörgyi árvaszékek elnökeit kölcsönösen áthelyezték. — Barthos József, volt vármegyei főlevéltáros nyugdíjának megállapítását a belügyminiszterium jóváhagyta.

— **Jutalomkönyvet az iskoláknak.** A multkori felhívásunkra már több könyv érkezett be szerkesztőségünkbe, így, úgy látszik, nem maradnak az idén sem jutalomkönyvek nélkül felekezeti iskoláink. A felhívásunkat azért mégis megismételjük és felhívjuk olvasóinkat könyvadományozásra. Aki 35 leut ad, annak a nevében megvásároljuk I. Diénes Jenő Magduska meséskönyvét és azt adjuk jutalmazásra. Szívesen fogadunk pénzt is jutalmazásra.

— **A Román Akadémia diszgyűlése.** A Román Akadémia szombaton ünnepélyes gyűlést tartott, melyen az ezévi jutalmakat osztott ki. Szombaton délután Károly trónörökös elnöklete alatt felavatták M. Sadoveanu kitűnő író, ki a népköltészetről felolvasó értekezést tartott. Az avató beszédet Bogdan Duica kolozsvári professzor mondotta.

— **Államosították a vásárhelyi Akadémiát.** Erdélyszerte óriási megdöbbenést kelt az a hír, hogy Székelyföld egyetlen kereskedelmi akadémiáját, a morosvásárhelyi főiskolát állami kezelésbe készülnek venni. A kultuszminiszter rendelete szerint az akadémia autonómiáját megszüntetik és az ősrégi intézményt teljesen állami kezelés alá veszik. A székely városok terjedelmes memorandumban fognak tiltakozni a marosvásárhelyi akadémia nacionalizálása ellen.

— **Nyolcszázmillió jótékonycélra.** Egy Eliás Menase nevű bukaresti bankár nyolcszázmillió leut hagyott jótékonycélra. A végrendelet szerint a bankár egész vagyonát, összesen nyolcszázmillió leut hagyott jótékonycélra, még pedig úgy, hogy ebből egy Eliás Menase nevét viselő modern százágas kórházat és egy alapítványt létesítsenek, mely felett egy bizottság rendelkezik.

— **A nyilvános gyűjtések új rendje.** A fennálló törvények értelmében mindennemű gyűjtés meg van tiltva. Gyűjtéseket azonban kérelmezni lehet a közmunkaügyi minisztertől, melynek elnyerése után, a vármegye prefektusának és városokban a rendőrkapitány, vidéken a főszolgabíró látmozásával legyenek ellátva. Mindazok, kiknek birtokában gyűjtőívek vannak, de a szabályszerű követelményekkel nem bírnak, jelentkezzenek az államrendőrségnél, de legkésőbb 8 nap alatt. Ez ellen vétők a legnagyobb szigorral lesznek megbüntetve.

— **Új alapítványok a gimnáziumban.** Vargha Béla dr. ügyvéd korán elhunyt, felejtethetlen leánykájának emlékére alapítványt létesített „Vargha Lí emlékére tett alapítvány” címen. Ezen célra 5 drb. Kézdivásárhelyi Takarékpénztári részvényt adott át a főgimnáziumi igazgatóságnak. Az alapítvány céljából az alapító azt tüzte ki, hogy a részvények évi jövedelmét a tanárikar az évvégi záróünnepen a legjobb, legszorgalmasabb szegénysorsu, székely származásu, római katolikus vallásu tanulójának adja ki. A kamat rendkívüli nagy szükség esetén a gimnázium fenntartási költségeire is fordítható. Az alapító 100 leut is adományozott, hogy az alapítvány rendeltetését már most megkezdje. Bándy István kereskedő és birtokos 1917. máj. 27-én az olasz harcúterén hősi halált halt Imre nevű fia emlékét megörökítendő 4 (négy) drb. Kézdivásárhelyi Takarékpénztári részvényt adott át a gimn. igazgatóságának, hogy ez tőkéjéből szolgáljon a „Bándy Imre emléke” című létesítendő jutalmi alapítványnak. Az alapító ezen alapítvány célját úgy jelölte meg, hogy évi jövedelmét a kézdivásárhelyi főgimnázium négy alsó osztálya tanulói közül egy székely szülőktől származó olyan tanuló nyerje el, aki a magyar nyelvben a legkitünőbb. Bándy István ur egyúttal 80 leut adott, hogy azt mint mult évi kamatot már az idén kiadjuk. Az igazgatóság mindkét alapító urnak köszönetét mond az intézet nevében nagylelkű adományáért. A szülői szeretetnek ezen áldozó készsége hadd legyen eleven példa, hogy miképen kell szeretett elhunytaink emlékét örökéletűvé tenni.

— **Halálosvégi lovaglás.** Sepsiszentgyörgyről írják: Négra János 15 éves mikóujfalusi születésű gazdasági cseléd, ki Tóth Vilmos árkosi gazdánál volt alkalmazva, e hó 5-én reggel egy csikót vitt jártatni. Jártatás közben felült a csikó hátára, mely az ismeretlen tehertől szabadulni akarván, a szolgát levetette. Négra János oly szerencsétlenül esett le, hogy a csikó lábai alá került, mely ettől még jobban megijedve, mellberugta a fiút. Még élt, midőn a temető melletti utrészén ráakadtak. Két óráig tartó kínos szenvedés után meghalt.

— **A szimfonikus zenekar tagjainak arcképét hozza a Színház és Társaság 22-ik száma.** Egy szám ára 6 leu. Kapható a Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.t. üzletében.

— **Egy budapesti étlap.** Pusztán kuriozumképen leközzöljük a budapesti „Kispipa” vendéglő egyik legfrissebb keleti étlapját. Tekintetbe véve a fennálló valuta differenciát, az árak nem is olyan fantasztikusak. Leves: lassany 32 korona, ragout 60, marhahus: paradicsom 850, főzelék: káposzta 120, feltéttel 240, térszta: darázsfészek 280, tortaszelet 220, kispipa 110, körzet: rizs 80, burg. 70, saláta: fejes-vegy. 80, burg-ubor. 60, sajtok: pusztadőry 190, trapista 180, körített 180, János-retek 120, vegy. bef. 320. Előételek: tok tartárral 1100, ponty rántva 980, pirit. borjunáj 780, velő tojással 780, omettanst cerwell 750. Készételek: párolt roastbeef 1100, papr. süz. sült 1100, sertésfricandó 1000, paradics. nyelv 780. Rögtönsültek: 1/2 rántott csirke 1400, hirt, rostélyos 1050, sertés cotlett 1500,

borju steak 1300, filet imperial 1600, párizsi szelet 1200, borju epigram 1200, kumpfstreak 1300. Asztali borok: 1 liter ezerjő 250, 1 liter vadk. kad. 300, 1 liter burgundi 350, 1 liter püspöki 400, 18% portes sör 400, 16% tavaszi sör 200. Palackborok: furmint szem 700, arany reserve 800, burgundi 650, muskotály 650, 11% udvari korsó 130, pohár 90 korona.

— **Háromnapos forró hőhullám.** Mig mi itt didergünk, addig az Unio keleti államain három nap folyamán szokatlan hőhullám vonult végig, melynek számos halálos áldozata van. Több északon fekvő városból kilencven Fahrenheit fokot meghaladó hőmérsékletet jelentettek.

— **Ha jó olvasnivalót akar,** kellemes perceket akar magának szerezni, vegye meg a Flekken legutóbbi számát.

— **Nyilvános köszönet.** Az Agrár Takarékpénztár igazgatósága 150 leut adományozott a gimnáziumi zenealapra, Jótékony Nőegyesület 50 leut a tanulók évvégi jutalmazására. Mindkét intézmény vezetőségének hálásan köszönetet mond a gimnázium igazgatósága.

SPORT.

A cserkészek városunkban. Vasárnap délelőtt megtörtént az első komolyabb lépés, hogy városunk ifjúsága körében is megvalósuljon a cserkész-szervezet. A gimnázium és polgári iskolák növendékei előtt Nemes Nagy Elemér ismertette a cserkész jelentőségét, ennek az intézménynek nevelő hatását az ifjúságra. Dr. Molnár Dénes, a Sport Egylet elnöke szintén meleg szavakban mutatott rá a cserkészre fontos nevelői hatására. Mindkét iskolában cserkész-csapatot fognak alakítani, melyek aztán kirándulásoknál, kiképzéseknél együtt fognak működni a Sport Egylet cserkészeivel.

Nr. 63. executional 1923.

Publicatiune de licitatie.

Subsemnatul executor judiciar adue la cunostinta publica in senzul legii artichul XL. din 1881. §. 102. respective XLI. din 1908. §. 19. cumca lucrurile urmatoare s. a. masina de cusut care in urma decisiului Nr. G. 1097/3. din anul 1923. al judecatoriei de ocol din Trg. Sacuesc sau executat in Mereni in favorul executorul Tompos Albertina din Secunia repr. prin avocat dr. Emerie Zsigmond si Ioan Fenechiu impotriva executatilor din comuna Mereni pentru incasarea capitalului de 5000 Lei si acces. prin executie de acoperire si cari sau pretuit in 1800 Lei se vor vande prin licitatie publica.

Pentru efectuarea acestei licitatiei, pe baza decisiului Nr. G. 1097/4—1923. al judecatoriei de ocol din Trg. Sacuesc se fixaza termenul pe 28. Iunie anul 1923. la oarele 3 p. m. in comuna Mereni si toti cari au voie de a cumpara sunt invitati prin acest edict cu observarea aceia, ca lucrurile susamintite vor fi vandute in senzul legii XL. din 1881. §. 107. si 108. celor cari dau mai mult, pe langa solvirea in bani gata si in caz necesar si sub pretul de strigare.

Pretenziunea care e de incasat face 5000 Lei capital, dobanzile cu 5% socotind din 8. Sept. 1922. iar spesele pana acum staverite de 2117 Lei 70 bani.

Intrucat mobilele cari ajung la licitatie ar fi fost executate si de altii si acestia si-ar fi castigat dreptul de acoperire licitatiei prezenta este ordonata si in favorul acestora in senzul artichului LX. din 1881. §. 102. Dat in Targul-Sacuesc, la 13. Iunie 1923.

Stefan Molnár
executor judecatoresc.

== **Elsőrendű** ==
fenyővizet és szilvapálinkát
:: gyárt és szállít jutányos áron ::
BAKÓ ISTVÁN gyümölcs-pálinka-főzdéje
SZENTKATOLNA.

A márkosfalvi uton levő
gyümölcsöskertem ez évi fűtermését
— legeltetés kizárásával — f. év június 14-én d. u.
3 órakor a helyszínen tartandó árverésen
ELADOM.
DR. I. DIÉNES JENŐ.

Egy teljesen jó karban levő „Autoharp” akkor

CITTERA
6 pedállal olesón eladó.
Értekezni lehet a kiadóhivatalban.

DR. HERPEI ÜGYVÉD
IRODÁJÁBAN
ROMÁNUL PERFECTÜL TUDÓ
ÜGYVÉDJELÖLT
:: **ÉS IRNOK** ::
AZONNAL ALKALMAZÁST TALÁL.

Brates (Barátos) községben
a néhai Balogh Sándor ingatlanai, cca 50 hold tagosított szántó-kaszáló és kőházas beltélek, melyen egykor szeszgyár állott, magánárverésen f. év június 19-én (kedden) reggel 7 órakor Barátos község-házánál a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladatnak.

Gyönyörű levélpapírok,
képes levelező-lapok

érkeztek és dúsz választékban
:: kaphatók a ::

Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.t.

papirkereskedésében, Str. Avarescu (v. Gábor Aron-utca) 4. szám alatt.

Rómer szálloda
Brassó, Kut-utca 23.

Tiszta szobák. Kitűnő konyha
Jutányos árak.

Értesítésre, kívánatra szobákat fenntartunk.

Eladó a Kanta-utcában fekvő telek a rajta levő emeletes kőházzal és gyümölcsös kerttel együtt.

Felvilágosítást dr. Molnár Dénes kézdivásárhelyi ügyvéd (Főtér 21. szám) ad.

20 lóerős Máv. rendszerű, majdnem új benzinmotor eladó
I. Diénes Kálmánnál.

Egy korcsmahelyiség falun,

mindenféle engedélylyel,

kőház, 3 véka belsősséggel, 2 1/4 hold kaszálóval, 5 1/2 hold szántóval azonnal eladó.
CIM A KIADÓHIVATALBAN.

Egy rövid, fekete zongora jutányos áron eladó
CIM A KIADÓHIVATALBAN.

200.000 leu kölcsönt keresek magánosított megfelelő kamat és titoktartással. Irásbeli ajánlatot „Tőke” jelleggel a szerkesztőségéhez kérek, a hol címetem a szerkesztőséghez közli.
o-o o-o ur készséggel közli. o-o o-o

Kályha fölé való elegáns, szép

PAPIROK

ÉRKEZTEK A

Kézdivásárhelyi Könyvnyomda r.t. üzletében.

Olcsó és a konyhának valósággal diszeget.

BORVIZES-PALACKOK

zöld, nehéz,

mig a készlet tart:

kis mennyiségben . . . Leu 750
nagy mennyiségben . . . „ 7—

k a p h a t ó

Tompa Zoltán és Tsa
cégnél.